

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul „SOLIDARITĂȚII”, federala institutelor financiare românești.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, Arpașul-Inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoara, Chiorana, Chisetelana, Codreana, Codru (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.ria), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economii, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul, (Sângiorgiu), Isvorul (Sebeșul-Inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Lucașdru, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murașiana, Murașanul, Maramurașana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugaru (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul-săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Sylvania, Someșana, Speranța (Fosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vașcău), Târnavăneana, Timișana, Târnăveni, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sânmarțin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgheana, Zorile.

ABONAMENTUL:

PE 1 AN LEI 100—, PE ½ AN LEI 50—.

== NUMĂRUL 2 LEI. ==

SUB DIRECȚIUNEA D-LOR:

ION I. LĂPĒDATU și CONSTANTIN POPP

Redactor responsabil: SOFRON ROȘCA

TAXA PENTRU INSERTIUNI:

DE SPAȚIUL UNUI cm² CĂTE 50 BANI.

SUMARUL:

A 48-a adunare generală ordinară a Băncii „Albina”. — Banca „Albina” pentru scopuri de binefacere! — Legea asupra contractului de muncă. — *Cronică*: In chestiunea despăgubirilor de război. Repartiția vaselor de pe Dunăre. Transportul coletelor. Schimbarea biletelor Băncii generale. Exportul aurului. Locuințe la Cluj. Preluarea cărbunelui din minele Transilvaniei. Semănăturile. Fixarea comisionului pentru biourile de expediție. O conferință financ. la Viena. Diverse.

A 48-a adunare generală ordinară a Băncii „Albina”.

Azi s'a ținut adunarea generală ordinară a băncii «Albina» pentru gestiunea anului expirat 1920. Adunarea a fost deschisă și prezidată de dl *Dr. Ilie Beu*, președintele Consiliului de administrație. Ca notari au funcționat d-nii: Ioan Vătășan, director și Ioan Rebeș, șef-contabil, iar ca scrutinători la alegeri și verificatori ai procesului verbal d-nii: Dr. V. Preda și Dr. Gh. Proca.

Au fost prezenți la adunare 94 acționari cu 1301 voturi.

După constituirea adunării se dă cetire raportului Consiliului de administrație asupra exercițiului anului expirat, din care redăm următoarele:

Onorată adunare generală!

Este o problemă grea a face o caracteristică a anului economic 1920. Evenimentele

s'au schimbat de atâtea ori, încât o orientare este aproape imposibilă. Totuși pentru părțile ardeleni anul economic 1920 poate fi împărțit în 3 perioade. Primul period a ținut până la finea lui Maiu, fiind caracterizat prin numărare suficient și încheieri de afaceri multămitoare. Al doilea period s'a terminat cu finea lui August și a fost caracterizat prin lipsă de afaceri și abundență extraordinară de numărare. Toată lumea se grăbea a-și replăti datoriile contractate în trecut; toată lumea își depunea banii la bănci, fără îndoială, în vederea rambursării Coroanelor, care oricât întârzia, dar totuș trebuia să se facă. Astfel toate băncile au fost inundate de numărare, care nu găsea plasare.

Deodată cu rambursarea Coroanelor ne-am trezit în fața unei crize financiare — al treilea period, cel mai greu, — cum nu am mai văzut din anii 1911/12, criză alimentată prin reținerea a 40% și prin nevoia comercianților și industriașilor de a achita datoriile contractate în lunile premergătoare la instituțiile financiare din București, cu scadența la terminul rambursării.

Dar, Vă putem asigura, evenimentele economice ale anului 1920, ori cât de schimbătoare și încurcate au fost, nu au putut opri mersul înainte al institutului nostru. Ținuta precaută ce am observat în tot timpul războiului și după terminarea acestuia, ne-a pus

la adăpost de surprinderi păgubitoare. Astfel și în anul 1920, institutul «ALBINA» și-a putut continua neconturbat activitatea sa economică-financiară, obținând rezultate deplin mulțamitoare, cum arată încheierile, ce avem onoare a Vă prezenta.

Credem că nu putea lăsa fără mențiune bunăvoința Băncii Naționale a României, care cu frățescă prevenire a onorat bunul nume, ce ne-am câștigat prin o activitate rodnică în curs de 49 ani, și care, trecând acuma și în părțile ardelene, fără îndoială, ne va da tot sprijinul, ca să putem continua lucrarea noastră cu aceiași dragoste și cu același spor pentru propășirea economică a neamului nostru.

Din cifrele bilanțului, din soliditatea acestor cifre, Vă puteți convinge, că afacerile institutului sporesc pe baze solide din an în an. În această privință suntem în mod îmbucurător ajutați de sucursalele noastre din Brașov, Lugoj, Cluj, Tg.-Murăș, Mediaș și de Agentura Sânmărtin.

Cu multă satisfacțiune trebuie să relevăm munca intensivă, ce corpul funcționarilor, în frunte cu directorii-executivi Ioan Vătășan și Constantin Popp, instituiți în cursul anului, și cu dirigenții sucursalelor, au depus pentru ajungerea frumoaselor rezultate. Dar Consiliul de administrație, la rândul său, a căutat să onoreze acest devotament al funcționarilor, sistematizând salariile în mod mai corăspunzător și lichidând adausuri considerabile necesare în aceste timpuri de scumpete.

Înainte de a Vă prezenta obicinuitul tablou comparativ avem durerea a Vă anunța că fostul director general *Iosif Lissai*, a decedat înainte de încheierea acestui raport. Dânsul a servit institutul nostru timp de 40 ani. A prestat în acest timp o muncă intensivă și a dovedit un zel extraordinar. Institutul nu va uita serviciile bune, ce i le-a adus.

La această adunare generală expiră mandatul membrilor din Consiliu *Dr. Ilie Beu* și *Dr. Nicolae Comșa*.

Membri ale căror mandate expiră, pot fi realeși».

*

După acestea raportul aduce un tablou de date comparative al diferiților rami de operațiune, din care dăm în extras următoarele:

Depozitele spre fructificare erau cu finea anului 1919 de Lei 48.590,885·41 iar cu 31 Dec. 1920 dau suma totală de Lei 96.389,432·66, deci cu Lei 47.798,247·25 bani mai mult decât în anul precedent.

Starea portofoliului de cambii cu finea anului 1919 era de Lei 2.013 835·34 ajungând în cursul an. 1920 la Lei 8.011,337·23, față de anul precedent mai mult cu Lei 5.997,501·89.

Imprumuturile pe ipotecă se cifrau la finea an. 1919 cu Lei 3.201,146·33 și au rămas cu 31 Dec. 1920 Lei 2.496,532·14 reducându-se deci cu Lei 764,614·19 față de anul precedent.

La credite cambiale cu acoperire hipotecară: Starea cu finea anului 1919 a fost de Lei 2.936,186·03, iar starea cu 31 Dec 1920 de Lei 5.312,116·23; față de anul precedent o creștere de Lei 2.375,930 20.

Revirementul total a fost de Lei 5.259,097,701·86. Din bilanțul general al anului 1920 rezultă că: Suma activelor instit. este cu Lei 1 882,146·71, iar suma venitului brut cu Lei 2.999,800·98 mai mare decât în anul premergător.

Relativ la distribuirea profitului net de Lei 2.758,187·78 ne luăm voie a Vă face următoarea propunere:

I. Să se dea acționarilor dividenda 5%, prevăzută în § 62 al statutelor după capitalul de Lei 7.853,800 vărsat până la finele an. 1919 Lei 392,695—

II. Restul în sumă de Lei 2.365,492·78 să se împartă cum urmează:

1.	12% fondului de rezervă	Lei	283,859·13
2.	3% fondului de pensuni al funcționarilor	,,	70,964·79
3.	10% tantiemă membrilor direcțiunii	,,	236,549·28
4.	2% tantiemă membrilor comitetului de supraveghiere	,,	47,309·85
5.	2% directorilor institutului	,,	47,309·84
6.	12% tantiemă funcționarilor	,,	283,859·13
7.	12% pentru scopuri culturale și de binefaceri . .	,,	283,859·13
8.	10% supradividendă acțion.	,,	785,390—
9.	Fondul special de rezervă	,,	216,140·87
10.	Fond. de pens. al funcțion.	,,	60,250·76
11.	Funcționarilor fără drept de pens. și servitorilor	,,	50,000—

Lei 2.365,492·78

Primită această propunere, dividendul anului 1920 va fi de Lei 15— de acțiune și se poate ridica imediat după adunarea generală.

Fondul gen. de rezervă va fi de	Lei	5.533,859·13
Fondul spec. de rezervă va fi de	,,	703,041·31
Fondul de pens. al funcțion. de	,,	1.556,091·27

La propunerea acționarului *Dr. N. Vercerdea*, adunarea ia cu aprobare la cunoștință raportul Consiliului de administrație, stabilește Bilanțul în cifrele prezentate și dă absolutoriu

Consiliului de administrație și Comitetului de cenzori pentru gestiunea anului expirat.

În Consiliul de Administrație sunt realeși d-nii *Dr. Ilie Beu* și *Dr. N. Comșa*.

Adunarea a decurs în perfectă ordine ca de obicei. *Rap.*

Banca „Albina” pentru scopuri de binefacere!

Urmând o veche și foarte frumoasă tradiție «Banca Albina» de data aceasta se întrece însași pe sine în generozitate și în înțelegerea nevoilor culturale al neamului nostru.

Incepând cu primul ei bilanț: pro 1872/3 «Albina» nu a uitat niciodată de multele și marile lipsuri de ordin cultural ale noastre și cu mână largă a împărțit din agoniseala sa tuturor instituțiilor noastre culturale de pe vremuri și de acum.

Este acesta un gest atât de frumos din partea unei întreprinderi comerciale particulare, încât, trebuie menționat special și făcut pildă și altor asemenea întreprinderi românești.

Dela întemeierea sa și până la finea anului 1919 Banca «Albina» a jertfit din beneficiile sale în total **K 837.714.61** pentru scopuri culturale și de binefacere, în suma de mai sus anul 1919 figurând singur cu **K 233.325.42**.

Din beneficiul net al anului expirat 1920 Consiliul de administrare al Albinei propune a se da în acelaș scop însemnata sumă de **Lei 283,859.13** și anume împărțită precum urmează:

Lei

- 25,000— «Asociațiunii» pentru literatura română și cultura poporului român.
- 84,000— pentru internate de băieți și fete, burse etc. la școalele sec. și comerciale.
- 12,000— pentru societățile și căminurile stud. universitari
- 18,500— pentru reuniuni de meseriași și căminuri de învățacei
- 12,000— pentru reuniuni de femei
- 14,500— pentru orfanii de războiu, spitale etc.
- 21,000— pentru diverse reuniuni culturale: de muzică de înfrumșetare a orașelor, reun. ziariștilor etc.
- 96,859.13 la dispozițiunea Consiliului de adm. spre distribuire în cursul anului.

283,859.13 Lei total.

Din cifrele de mai sus precum și din însirarea sumară a scopurilor pentru cari sunt destinate, opinia noastră publică va da de sigur «Albinei» atestatul cel mai bun, ce și-l-ar putea da însăși ca instituție națională și patriotică.

Dorim ca exemplul frumos al »Albinei« să fie urmat și de celelalte bănci și instituțiuni comerciale mari din cuprinsul țării noastre.

Legea asupra contractului de muncă.

Astăzi, când problema muncitorească preocupă lumea întreagă într'o măsură mai mare decât oricând, o nouă legiferare a contractului de muncă în România era mai mult decât oriunde reclamată. De aceea proiectul de lege asupra acestei importante chestiuni, prezentat corporilor noastre legiuitoare merită deosebită atențiune.

Iată câteva pasagii din motivarea acestui proiect de lege, după revista «Bursa»:

Prin proiectele de față venim să completăm una din cele mai simțite lacune ale legislației civile și să dăm în acelaș timp o bază temeinică legislației industriale ce va urma.

Multe State europene au soluționat din timp problema delicată a contractului de muncă, fie pe cale de legiferare civilă, fie pe calea unei legislații industriale, sau chiar pe ambele căi. Putem număra printre acestea: Franța, Anglia, Germania, Austria, Ungaria, Belgia, Olanda, Elveția, Spania, Portugalia și chiar Turcia.

Noi ne găsim încă sub domnia codului civil dela 1864, care pentru atâtea motive apare astăzi ca insuficient. În primul rând, principiul libertății așa cum îl formulară urmașii revoluției franceze, consacrat în condica civilă franceză și transplantat deci și la noi, nu-și putea, în mod firesc, avea aplicarea în raporturile dintre patron și salariat, cu atât mai puțin mai târziu, dintre capitalist și salariat. Apoi nici descalificarea muncii manuale, și despărțirea ei de cea intelectuală nu mai putea dăinui într'o țară în care solidaritatea socială a tuturor, în special în domeniul muncii, este singura cheazășie a progresului, în al treilea rând, dacă raporturile dintre contractanți, în specie: patron și salariat, nu sunt dela egal la egal, apoi desigur că sprijinul legal trebuie să fie acordat celui mai slab înarmat economic și iată dar că situația pe care o sancționează codul civil în unul din articolele sale (art. 1472) urmează să fie tocmai inversată. Nu mai puțin important este și faptul că raporturile atât de complicate din zilele noastre dintre capital și salariat nu mai pot încăpea în câteva texte învechite ale condicii noastre civile.

În fine, România-Mare cere o legislație nouă unică, pe baza căreia să se poată desvolta economic și în liniște. Unele din țările alipite au trăit din punct de vedere al legislației industriale sub un regim juridic temeinic și ar fi o inadvertență neertată ca unificarea să nu se facă cât mai curând.

Ținem să facem cu această ocaziune o rectificare și totdeodată și o precizare. Ni s'a adus învinuirea cum că ante-proiectul nostru se ocupă numai de salariații din industrie și nu privește problema în tot complexul ei. Acuzarea este neîntemeiată. Proiectul nostru vorbește pretutindeni numai de salariați, fără nici o determinare specială, și înțelege deci să se ocupe de toți salariații, indiferent de ce categorie ar fi: industrie, comerț, finanțe, etc.

Materia bogată a acestui proiect a fost împărțită în 3 titluri importante:

1. Contractul de ucenicie.
2. Contractul de muncă individual și de echipă.
3. Convenția colectivă.

Înainte de a trece însă la analiza sumară a fiecărui titlu, se impune din punct de vedere metodic ca să fixăm noțiunea fundamentală de «*contract de muncă*».

În general, ori cine își va angaja munca sa, fizică sau intelectuală, în fabrică, atelier, biou sau chiar la domiciliul său, în schimbul unei remunerații, socotită pe unitatea de timp, sau după cantitatea lucrului săvârșit, sau în orice alt mod, va încheia un contract de muncă.

I. Contractul de ucenicie.

Este acesta un contract de muncă propriu zis în sensul fixat mai sus? Desigur că nu, căci cele două obligații reciproci: prestația de muncă a uneia din părți și îndatorirea de remunerare a celeilalte lipsesc, fie complet, fie în parte. E vorba deci de un contract de muncă de o natură cu totul specială, în care ucenicul își angajează munca sa, la început aproape inproductivă, iar patronul, în loc de remunerație, se obligă să dea ucenicului învățătura. Numai în acest sens, precum și prin scopul ce-l urmărește ucenicia însăși, contractul de ucenicie poate fi încorporat în noțiunea generică a contractului de muncă.

Nu vom intra în analiza textelor respective.

Ne vom mărgini numai de a evidenția prin unele dispozițiuni țelul urmărit de noi. Putem afirma că am căutat să facem din acest titlu un ansamblu de dispoziții de protejare pentru ucenici. Convinși de rolul ce-l vor avea aceste tinere vlăstare în societatea de mâine, voim să le dăm puțința ca dezvoltarea lor profesională și tehnică să meargă treptat cu dezvoltarea lor culturală, fără a le periclita nici dezvoltarea fizică.

Vrem ca ucenicia să însemne dezvoltare, iar nu distrugere. De aceea am înscris în lege două principii:

a) *Obligația pentru patron* de a încheia contract scris de ucenicie și de a-l expedia ministerului muncii pentru controlul condițiilor înscrise în el, și

b) *Obligația pentru ucenic* de a frecventa școala profesională pentru completarea cunoștințelor sale; iar pentru patron de a-l lăsa liber în timpul orelor de cursuri.

Ni s'a obiectat că n'am prevăzut numărul maxim al orelor de lucru la cari poate fi supus ucenicul. Nu ne ocupăm, într'adevăr, în contractul de ucenicie, de această chestiune, pentru motivul că ea va forma obiectul unei legiferări speciale de protecțiune a minorilor, iar nici decum din vreun motiv de alt ordin.

Pentru a termina odată cu specula neomenească ce se face de unii patroni cu aceste ființe plâpânde, am fixat, pe deoparte, vârsta minimă de admitere la ucenicie de 14 ani, și pe de alta am dat posibilitatea direcției învățământului profesional din ministerul muncii ca, pe baza rapoartelor motivate ale inspectorilor noștri, să ridice dreptul de a avea ucenici tuturor patronilor cari vor călca dispozițiunile din prezenta lege sau din alte legi anterioare de protejare a minorilor, edictând și sancțiuni severe pentru abaterile dela hotărârile direcției învățământului. Nu mai vorbim de cazurile de decădere legală din dreptul de a avea ucenici.

II. Contractul de muncă individual și de echipă.

Contractul de muncă, desigur noțiunea de bază, este el ceva specific și cu totul deosebit de cele cuprinse în actualele dispozițiuni ale codului civil, sau e o noțiune mai generică numai? În articolul 1470 codul civil se vorbește de locația de servicii și de locația de lucrări. E păstrată așa dar încă vechea distincțiune romană dintre *locatio conductio operarum* și *locatio conductio operis facendi*. N'am păstrat terminologia și diviziunea de mai sus, cum n'au făcut de altfel nici alte legislații străine, pentru motivele ce urmează.

Elementele constitutive ale contractului de muncă sunt: a) o prestare de serviciu din partea unuia dintre contractanți, și b) o remunerare, socotită după un mod anumit, datorită de celălalt. Ambele aceste elemente se găsesc însă tot atât de marcate și în locația de serviciu, ca și în locația de lucrări. Păstrând distincțiunea veche, ar urma ca lucrătorul plătit cu lucrarea sau cu bucata să fie considerat ca legat printr'un contract deosebit de al aceluia plătit cu ziua bunăoară. Or, elementul esențial în umbele cazuri este munca cu care s'a angajat fiecare din ei.

Dar noua noțiune — contract de muncă — mai are marele avantaj că determină prin ea însăși caracterul specific al contractului de care ne ocupăm.

Intervine însă un argument în plus dedus din pătrunderea naturii juridice a raportului dintre patron și salariat. Nu mai departe decât acum câteva decenii în urmă, între patron și salariat era un raport de dependență, de subordonare. Cine oferea munca era în totdeauna inferior din toate punctele de vedere,

dar mai ales din cel economic. Dacă astăzi situația de fapt e încă puțin ameliorată, tendința, imprimată mai cu seamă prin organizarea colectivităților, este de a introduce raporturi delat egal la egal. Munca este considerată ca un factor tot atât de important în producțiune ca și capitalul și această concepție nu mai poate sta pe acelaș plan cu vechea concepție a locației.

În adevăr, locația presupune că o parte e proprietar și cealaltă este în dependență de prima. Tocmai contractul de muncă tinde să înlăture, pentru moment desigur în parte numai, dar nu fără însemnate urmări, neajunsul de mai sus, rămânând ca ideea odată pătrunsă și convingerea formată, organizațiile sociale să o valorifice în fapt. *Contractul de muncă trebuie să devie acordul a două voinți, libere în darea consimțământului.*

Și dacă este așa, apoi contract de muncă va fi și acolo unde va fi vorba de munca intelectuală, după cum tot contract de muncă va fi, indiferent dacă cel ce s'a angajat să o presteze o va face în fabrică, atelier, biuro, la domiciliu sau aiurea.

De asemenea va fi contract de muncă și nu vânzare, atunci când cel ce săvârșește munca furnizează și materia, dar ca un accesoriu, căci va rămânea în picioare principiul că: «accesoriul urmează principalul».

Am accentuat dela început, cum că elementele esențiale ale oricărui contract de muncă sunt: 1. prestarea de serviciu și 2. remunerarea. Totuși pentru o bună delimitare a extinderii noțiunii la diverse cazuri concrete, se mai impune încă o caracterizare: continuitatea relativă a raporturilor dintre cel ce săvârșește munca și cel ce o plătește. Sunt, în adevăr, cazuri în cari acest raport de continuitate lipsește, ducând în mod necesar la o altă consecință și anume în loc ca serviciul să fie oferit unei persoane anumite, e oferit publicului. Caracterul trecător și nestatornic al angajamentelor de asemenea natură le face ca să fie scoase de sub prevederile dispozițiilor referitoare la contractul de muncă.

Odată precizată definiția și natura contractului de muncă, ne permitem să trecem la analiza acelor articole cari aduc vădită inovație în legislația noastră.

Nu merită o discuțiune specială art. 38, care nu înseamnă decât începutul de realizare al unui principiu de echitate socială, ne mai contestat de nimeni. De asemenea art. 39 nu este decât reproducerea exactă a dispozițiilor art. 1471 din codul civil.

Ceeace reprezintă însă un pas spre progres este modul de probațiune al contractului de muncă, așa după cum o prevede art. 40. Prin acest articol, regulile dreptului comun (art. 1191 și următorii din codul civil) sunt părăsite, căci se hotărăște admiterea dovezilor cu martori, oricare ar fi valoarea litigiului. Dece această derogare? Pentru că în majoritatea cazurilor contractele de muncă pentru valori mai mici se încheie verbal și ar însemna o mare stânjenire în activitatea

industrială, dacă lucrul s'ar petrece în mod forțat altfel. Ne referim înadins numai la activitatea industrială, fiindcă este în deobște cunoscut cum că în comerț principiul stabilit de art. 40 nu mai echivalează cu o derogare: e regula dreptului comun. La obiecțiunea ce poate s'ar face că există totuși în industrii contracte de muncă de valori destul de însemnate, cari n'ar fi nemerit să poată fi probate numai prin martori, se poate răspunde că în asemenea cazuri vor exista totdeauna începuturi de dovezi scrise.

Prin înscrierea acestui principiu în materie de probațiune, voim să venim în sprijinul marelui masse muncitorești.

(Va urma).

CRONICĂ.

În chestiunea despăgubirilor de războiu. Dl Neculcea, delegatul nostru în comisiunea de reparațiuni dela Paris a cerut telegrafic dlui ministru Titulescu să comunice de urgență următoarele informațiuni cerute de susnumita comisiune: Proportia reclamațiilor particulare controlate până în prezent; coeficientul de reducțiune între sumele cerute și al sumelor aprobate; care este prețul din 1914 pentru pagubele deja reparate; pagubele industriale prezentate în grupe corespunzătoare diverselor industrii; statistica clădirilor distruse și prețul mijlociu de reconstruire.

Repartiția vaselor de pe Dunăre. În afară de vasele considerate ca «pradă de războiu» pe Dunăre, care au fost repartizate între Franța și România, există și alte vase de comerț cari aparțin Statelor înamice și cari fuseseră întrebuințate pe Dunăre și afluenții săi.

Aceste vase, conform tratatelor de pace trebuie să fie repartizate între Statele moștenitoare a vechiului imperiu al Habsburgilor. — Cu această repartițiune va fi însărcinat un arbitru american.

Transportul coletelor. Direcțiunea căilor ferate a decis să reia transportul coletelor cu mică viteză cu începere din săptămâna viitoare. În privința transportului de bagaje, s'a hotărât că fiecare călător va avea dreptul să transporte 100 kgr. de bagaj.

Mărfurile nu vor mai fi admise ca bagaje. Pentru trenurile mixte în afară de cele 100 kgr. de bagaj, se va primi 200 kgr. de mărfuri în două pachete.

Schimbarea biletelor Băncii Generale. Ziarul «Îndreptarea» publică următorul comunicat:

Banca Națională va începe în curând schimbarea totală și a restului biletelor Băncii Generale ce mai sunt în circulație.

Pentru că s'a svonit că, cu această ocazie se va reține 5 la sută din valoare, se va face cunoscut că aceasta nu corespunde cu realitatea.

Exportul aurului. Exploatatorii minelor de aur din Transilvania au cerut ministerului de finanțe permisiunea de a exporta aurul, pe motiv că cei 27,000 lei pe kgr. ce le acordă statul, e prea puțin. Mai cer și un rest de 3 milioane ce le datorește statul, costul unei cantități de aur vândute Statului de curând.

Locuințe la Cluj. Consiliul comunal din Cluj a luat dispoziția să se construiască vre-o 50 de case din cărămidă dela fabrica orașului, la care este acționară și comuna.

Casele se vor construi între străzile Arpad și Rudolf și vor fi 30 cu câte două camere și dependințe și 20 cu câte trei-patru camere. Locuințele vor fi făcute din cărămidă și bloc găurite, sistem din timp de pace și aranjate bine și în ce privește încălzitul.

Din socotelile făcute până acuma reese că o locuință cu două camere și dependințe nu va costa mai mult decât 50—60 mii lei.

Astfel sunt cu 100 la sută mai ieftine și mai ales că la cumpărare se plătește numai 30 la sută înainte, restul trebuind plătit în rate de mai mulți ani la Banca Agrară.

Preluarea imobilului Băncii Austro-Ungare. Directorul Băncii Naționale a României din București, dl C. I. Băicoianu, a preluat zilele trecute imobilul Băncii Austro-Ungare din Cluj, care trece în posesiunea Băncii Naționale.

Producția cărbunelui din minele Transilvaniei. Cu toate măsurile luate, producțiunea cărbunelui din minele Transilvaniei nu depășesc cele 250 vagoane, rația căilor ferate.

Fixarea comisionului pentru birourile de expediție. Fiind dat numeroasele reclamațiuni ale negustorilor care se plâng că birourile de expediție cer comisioane exagerate ca retribuție a serviciilor lor, direcțiunea generală a vămilor, de pe lângă ministerul de finanțe a luat măsurile următoare:

1. Un maximum de comision s'a fixat pentru birourile de expedițiune.

2. Expeditorii vor libera o chitanță, înregistrată într'un registru special, pentru fiecare specie de marfă.

Birourile unde aceste măsuri nu se vor respecta vor fi închise pentru trei luni și în caz de recidivă pentru totdeauna.

O conferință financiară la Viena. În vederea lichidațiunei emisiunilor de monedă a vechei bănci Austro Ungare, o conferință se va deschide la Viena la 1 Maiu.

Toți miniștrii de finanțe a Statelor moștenitoare a monarhiei vor participa la această conferință.

Diverse. Ministerul de Finanțe a primit o cerere a Direcțiunei de Agricultură din Ardeal pentru a reveni asupra taxei de 200 lei pe stupul de albine.

Regia de tutunuri, de acord cu Academia de agricultură din Cluj a instituit un câmp de experiență în Ardeal pentru studiul bolilor tutunului a varietăților introduse în Ardeal.

În cursul luni va avea loc punerea la licitație pentru exportarea a 4000 vagoane de sare.

Banca agrară, industrială și comercială „Economul”,
instituit de credit și, economii societate pe acții, Cluj.

Convocare.

Banca agrară, industrială și comercială «Economul», instituit de credit și economii, societate pe acții, Cluj, își va ține

a XXXV-a adunare generală ordinară

Joi în 5 Maiu 1921, la 10 ore a. m., în localitatea institutului) str. Báthory Nr. 1).

Obiectele adunării vor fi:

1. *Constituirea adunării.*
2. *Numirea alor 3 acționari pentru verificarea procesului verbal și scrutare.*
3. *Raportul direcțiunii, raportul comitetului de reviziune, stabilirea bilanțului pro 1920, fixarea dividendei, deciderea asupra propunerilor direcțiunii și darea absoluturului.*
4. *Fixarea marcelor de prezență.*
5. *Alegerea alor 2 membrii în direcțiune după sortire cf. §-lui 32 din statute.*
6. *Modificarea și întregirea statutelor.*
7. *Eventuale propuneri în cadrul statutelor.*

La aceasta adunare să invite acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiile §§. 19 și 20 din statute.

Din ședința direcțiunii băncii agrare, industriale și comerciale «Economul», instituit de credit și economii, societate pe acții, Cluj, ținută în 9 Aprilie 1921.

Dr. Iacob Radu m. p.,

prezident.

Aurel C. Domșa m. p.,
membru în direcțiune.

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

ACTIV

1920		1921	
13 Martie		5 Martie	12 Martie
1,520.216,485	315.179,980 178.575,450 1.689,111 8,830 1,024.763,114		
	stoc metalic	aur dep. (mon. și lingouri) 493.755,430	
		aur (lingouri) — — — — — 1.689,111	
		aur (monete) — — — — — 14,455	
		disp. trate și bon. de tez. aur 3,166.263,115	
231,061	Argint și diverse monete	318,223	323,738
37.687,369	Biletele Băncii Generale Române stampilate de Stat	29.398,915	33.614,151
153.372,507	Efecte scontate	664.322,125	650.299,536
62.824,518	{ 35.587,300 Imprumuturi pe efecte publice — — — — — 87.268,100 }	134.094,993	148.300,147
	{ 27.237,218 86.747,400 Impr. pe ef. publ. în ct. curent 121.089,000 }		
	{ 58.510,182 din cari nu s'au ridicat lei: 60.056,953 61.032,047 }		
8.042,556	Imprumutul Statului de 15 milioane fără dobândă (1901)	8.042,556	8.042,556
1.599.088,566	Imprumutul de 1,600 milioane pe bonuri de tezaur aur (1914—1918)	1.598.926,166	1.598.926,166
1.495.676,533	Impr. de 1,500 mil. pe bon. de tezaur aur fără dob. (12 Mai 1919)	1.495.676,533	1.495.676,533
997.303,434	Impr. de 1 miliard pe bon. de tezaur aur fără dob. (16 Oct. 1919)	998.000,000	998.000,000
—	Impr. de 5 miliarde p. unif. monetară fără dob. (11 Iunie 1920)	4.448.310,559	4.544.610,145
—	Imp. de 2 $\frac{1}{2}$ „ „ „ „ „ (5 Ian. 1921)	394.667,426	397.074,831
22.605,139	Casele de împrumut pe gaj agricultorilor și industriașilor	32.865,430	32.324,079
11.997,418	Efectele capitalului social	11.997,418	11.997,418
32.645,277	Efectele fondului de rezervă	32.645,277	32.645,277
3.813,181	Efectele fondului amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprim.	3.813,181	3.813,181
6.797,746	Imobile	6.810,769	6.810,769
1.206,445	Mobilier și mașini de imprimerie	1.526,225	1.526,225
1.644,795	Cheltuieli de administrațiune	3.116,073	3.897,498
8.976,877	Conturi curente	9.499,950	9.264,115
635.714,189	Conturi de valori	1.058.330,404	1.001.813,931
135.728,033	Conturi diverse	1.725.544,100	1.557.630,281
6,735.572,129		16,258.128,434	16,198.312,688
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
56.208,165	Fond de rezervă	60.721,631	60.721,631
7.885,958	Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprimerie	8.056,292	8.056,292
4.502.630,172	Bilete de bancă în circulațiune	10,597.921,824	10,781.471,741
2.388,882	Dobânzi și beneficii diverse	8.977,781	9.911,867
930.732,258	Conturi curente și recepise la vedere	1,238.345,732	1,137.889,167
1,223.726,694	Conturi diverse	4,332.105,174	4,188.261,990
6,735.572,129		16,258.128,434	16,198.312,688

PASIV

12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
56.208,165	Fond de rezervă	60.721,631	60.721,631
7.885,958	Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor de imprimerie	8.056,292	8.056,292
4.502.630,172	Bilete de bancă în circulațiune	10,597.921,824	10,781.471,741
2.388,882	Dobânzi și beneficii diverse	8.977,781	9.911,867
930.732,258	Conturi curente și recepise la vedere	1,238.345,732	1,137.889,167
1,223.726,694	Conturi diverse	4,332.105,174	4,188.261,990
6,735.572,129		16,258.128,434	16,198.312,688

Efecte și alte valori de restituit

	13 Martie 1920		12 Martie 1921		
4,761.936,559	223.451,040	Efecte și alte valori în păstrare	—	255.489,890	10,537.501,929
	4,100.000,000	Bon. de tez. aur în gaj pentru Impr. Stat.	—	9,295.000,000	10,536.036,458
	438.485,519	Efecte în gaj și în păstrare provizorie	—	985.546,568	
153.251,308		Conturi de ordine	—		948.332,251
4,915.187,867					11,485.834,180
					946.453,381
					11,482.489,839

Taxa: Seont 6%, Dobândă 7%.

„TÂRNĂVEANA“, institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Sighișoara.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «TÂRNĂVEANA», sunt invitați la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Sighișoara la 5 Maiu st. n., la 10 ore a. m., în localul institutului, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale, designarea alor 2 membri verificatori, 2 scrutinători și a unui notar.
2. Raportul consiliului de administrație asupra gestiunii anului trecut și expunerea bilanțului pro 1920 precum și propunerea referitoare la împărțirea profitului net.
3. Raportul censorilor.
4. Aprobarea bilanțului și decidera asupra propunerii referitoare la împărțirea profitului net.
5. Alegerea alor 2 membri în consiliul de administrație. In ordinea vechimei tes domnii Ambroziu Stoicoviciu și Nicolae Manta. Membrii ieșiți pot fi realeși.
6. Raportul consiliului de administrație referitor la noua emisiune de acții, decisă în anul trecut și în legătură cu aceasta propunerea referitoare la schimbarea §§-lor 6 și 7 din statute precum și propunerea referitoare la schimbarea acțiunilor în acțiuni nominale de câte 500 Lei și la noua urcare a capitalului social până la suma de Lei 2.000.000—
7. Propunerea directorului referitoare la fixarea salarelor pentru membrii consiliului de administrație conform §-ului 48 din statute.
8. Inchiderea adunării generale.

Sighișoara, la 2 Aprilie 1921.

Consiliul de administrație.

N.B. Domnii acționari sunt rugați a-și depune acțiunile la cassa institutului cel mult până în 1 Maiu. Acțiunile se cer a se depune expres numai la institut din motivele schimbării proiectate.

§§ 6 și 7 vor fi modificați în modul următor:

§ 6. Capitalul social se stabilește în Lei 1.250.000 constând din 2500 acțiuni à 500 Lei valoare nominală.

§ 7. Acțiunile care se emit numai după solvirea întregii valori nominale, sună pe nume, sunt provăzute cu Nr. curent dela 1—2500 și cu o coală de cuponi și talon, care sună la purtător. Acțiunile precum și cuponii și talonul sunt provăzute cu aceiași numeri și aceleași subscrieri.

Acțiunile pot fi admise și în titluri cumulative de câte 10, 25, 50, 100, 500 și 1000 acțiuni. Acțiunile cumulative pot fi la cerece iarăși schimbate cu acțiuni singuratiche sau cumulative în titluri mai mici, pe lângă suportarea speselor de extradare.

Activa.		Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1920.		Pasiva.		
		L.	b.		L.	b.
Cassa			320,692'06	Capital		100,000'—
Credit camb. hipotec.	1,909,668'33			Fond de rezervă	10,118'82	
Escont	6,162'—			Fond de pensuni	4,872'72	
Credit personal	1,030'—	1,916,860'33		Fond special de rezervă	2,492'31	
Efecte		202,284'70		Fond cultural	648'79	18,132'64
Realități		12,560'—		Depuneri		1.033,645'50
Interese restante		4,810'48		Suspensio		1 091,945'65
				Pănci		198,165'—
				Dividendă neridicată		1,891'—
				Interese transitoare		1,147'89
				Profit net		12,219'89
						2,457,147'57
		2,457,147'57				

Debit		Contul Profit și Perdere		Credit		
		L.	b.		L.	b.
Interese la Cont-Curent	36,105'12			Interese credit camb. hipot.		68,605'04
Interese la depuneri	10,869'01			Interese efecte		1,516'50
Interese la fond de pensuni	187'41	47,161'54		Interese escont		543'36
Salare	23,250'—			Interese credit personal		22'22
Spese	8,122'68			Provizțiuni		70,687'12
Chirii	500'—			Venit la realități		23,318'61
Porto	99'35	31,972'03				2,220'—
Dare directă	2,724'—					
Dare 10% interese la depuneri	1,356'97					
Dare competențe de timbru	291'30	4,372'27				
Amortizări	500'—					
Profit net	12,219'89					
			96,225'73			96,225'73

Sighișoara, la 31 Decemvrie 1920.

Dr. Simion Cornea m. p., dir. substituit.

Eugeniu R. Neguț m. p., prim contabil.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Ioan Muntean m. p., președinte.

Dr. Toma Cornea m. p.

Mihailă Gavrilă m. p.

Onoriu Sasu m. p.

Ambroziu Stoicoviciu m. p.

Nicolae Manta m. p.

Subscrișii censori am controlat conturile prezente și le-am găsit în conformitate cu registrele institutului.

Mihail Țitelu m. p.

Mihail Moldovan m. p.

Ioan Cristea m. p.

Zaharie Filip m. p.